

számba a magyar szó a fogékony muraközi nép körében!

Addig, a míg a templom ellenlába marad az iskolának; míg a szószekek nem emelkedik oda, hogy piedestálul szolgáljon a legszentebb érzés, kötelesség, a hazaszeretet magasztosságának hirdetésére, terjesztésére: hiába lesz az összeség minden főrekvése: hiába a tanító fáradhatatlan ambíciója; a Magyar Haza eredményt e vidéken nem fog várhatni, mert itt a nép körében ugyiszólván gigászi munka megy végbe, ha a templom is az ügynek segítségére nem siet.

Minő véleménnyel volna a nép a tanító magyarosítási munkája felől, minő véleménnyel a Haza fogalma iránt, ha a szemében oly magasan álló szószekek is ily hangon szólalnak meg a templomban!

Megmérhetetlen következményei volnának ennek; tanuik reá a ruthének, az oláhok, a szerbek vallása által nemzetiségükből kivetkötöztetett véreink, kik csakis a pap révén veszték el a magyar nemzetre nézve. Hisz az a főlény, melylyel a vallásos nép előtt a papi állás rendelkezik; annak a helynek és alkalomnak a magasztossága, mely a templomot az ember előtt nagyságában megmérhetetlen, szinte fölfoghatatlan szent helylyé teszi, előre biztosíték bármely vállalkozáshoz. Hogyne nyerne az egyház közreműködése segítségével a magyarosítás ügye! Hogy is várhatunk eredményt e téren, a míg egyház és iskola vállatve együtt nem működik!

Iskola és egyház kontaktusba kerülne ez által. A munka, mit a vidék iskolái végeznek, nagyjából részben nem veszne kárba, mert a mit a pap segítségével az iskola eredményesebben produkálna, a pap a templomban a szószekek folytatója. Az iskolából kilépett nemzedék a magyarnyelv ismereteiben ennek folytán nemcsak megerősítették, de hazaszeretete is fokoztattnak, a magyar nyelv és Haza iránt való tisztelet a felnöttek, az eddigi magyar iskolai nevelésben nem részeseilt idősekben körében fejlesztetnek.

Csak hogy ehhez természetesen hazafias akarat kell. Oly hazafias elhatározás, a minő

stukkómunkával találkozunk, különösen szép a proscenium nyílásnak díszesen tagozott és aranyozott széles kerete. A nézőtér mennyezetét ugyan csak érdekes stukkómű díszíti, a mely egybeolvadni látszik a mennyezetfestménnyel.

A mennyezet *Gaál József, Jókai Mór* és *Szigligeti* Ede öröknevi iróinknak arcképei láthatók. Az épület külsején vigjáték irodalmunk másik két jelesének, *Csiky Gergely* és *Kistalady* Károlynak óriási méretű mellszobrait helyezték el a főhomlokzat jobb- és baloldali körmélyedésébe.

A büffeket, czukrázda- és egyéb helyiségeket gazdag, bronz-színű selymdrapériák és igen szép butorok ékesítik. A XIV. Lajos korabeli butorzat teljesen élit a színházi butorok ismert sablonjától.

A főcsillár a kívülről látható lanterna belsőjébe teljesen fölönható, úgy hogy a másodemeleti nézőközönségnek nincs utábjában. E csilláron kívül a páholyok mellvédjein és a falakon nagy számmal helyezték el világító testeket.

A színház biztonsága tekintetében a legmdszerebb menő intézkedéseket tették meg. Az épületben elhelyezett tűzörséget nagy számmal alkalmazott tűzjelző villamos csöngettyűkkel értesítik a netaláni veszedelemtől. A nézőteret a színpadtól szépen megfestett vasfüggöny választja el. A terraszok, a jól szellőzőt és nappal is világos körfolyosók hozzájárulnak a színház teljes biztonságához.

Ilyen fényes hajlékot kapott a vig Múza a lipótkörúti, negyedik magyarszínházban és semmi kétségem benne, hogy Euterpe kisasszony, ha visszaállítanak régi lakását Helikon hegyén, köszönettel visszaútásítaná és azt mondaná:

— Merci, megmaradok a budapesti Vig-színházban!

Márkus József.

a Szent-István napján elmondott hitszónoklatban oly meghatározó módon kifejezésre jutott.

Példát vehetne a vidék klérusa a csáktornyai Adminisztrátor hazafias föllépésétől. S nem vallaná kárát, mert rokonszenvvel ébresztene elhatározásával maga iránt a magyar intelligencia körében is, s az általuk hirdett hazaszeretetet csak fokozná a hívőkben a hithűséget is, mert nem látná a klerusban akadályát nemzeti ügyének, de barátját földözni föl benne, kiben szövettséget, vezetőt nyert a Haza iránt való kötelességeinek hű teljesítésében.

Ebből az okból üdvözöljük a fiatal Adminisztrátort új hivatalában. Köszöntjük őt érzelmeiről, melyeket oly nemes elhatározással székfoglalása alkalmával kifejezésre juttatott.

A rokonszenv, mely első nyilvános szereplését kíséri, buzdítólag hathat reá; mert meggyőződhetett, hogy szavai szívhez szóllottak; s tapasztalni fogja, hogy e szívek azért a szellemért, melynek e szent helyen és szomszédságában mint házfőnök oly bátran ajtót nyitott, hálsák lesznek irányában a jövőben is.

Mi meg kitértást kívánunk neki új működési köréhez. Legyen munkása a hazafias szellemnek kívül-belül egyaránt, hogy Csáktornya ne csak megmaradjon a magyarságnak emporumja, de magyarságban egyre erősödjék.

S ha az egyház is segítségünkre lesz, a jövőben nem is kételkedhetünk!

A Budapestre rándulok figyelmebe!

Végleges megállapodás szerint a muraköziek e hó 27-én reggel 7 órakor Csáktornyáról és Mura-Királyról induló külön vonaton mennek Budapestre, a kiállítás megtekintésére. Erkezés Budapestre a Déli-vasat-índőházához d. u. 2 órakor. A felrándulók az nap megtekintik Budavárát, azután a főváros nevezetességeit, a második és harmadik napot (28. 29.) a kiállításnak szentelik. Haza 29-én este 7 órakor indulnak a Déli vasut pályaudvarából. Eddig összesen 546-an jelentkeztek a felutazásra, még pedig a csáktornyai járáshól 304-en, a perlaki járáshól 242-en.

Közigazgatósági biz. ülése.

A megyei közigazgatási bizottság augusztus havi ülést dr. gróf Jankovics László főispán Öméltóságának elnöke alatt f. hó 12-én tartotta.

Az alispáni havi jelentés helyeslőleg tudomásul vétetett.

A közigazgatási bizottság a szolgabíró-ságok útján felhívja a körjegyzőket, hogy figyelmeztessék a községi előjárásokat arra, miszerint a miniszteri rendelt intézkedéshez képes jegyverések alkalmával az adóelírás eszközlése végett nem elegendő a jegyverésnek egyszerűen hivatalból való bejelentése, hanem szükséges, hogy az illető községekben a kárvalloltak, vagy ezek közül legalább kettő, tegyen jelentést a jegyzőség-nél s ezek bejelentése terjesztessék fel.

A magy. államvasutak igazgatóságát felirattal megkeresi a közigazgatási bizottság az iránt, hogy Zala-Egerszeg és Szt.-Iván között a már létező h. é. vonat összeköttetésen kívül oly vonatot indítson, amely az utasokat a Szt.-Ivánról Nagy-Kaniszára reggel 5 ó. 57 perczkor induló vonathoz kiszállítsa s a Nagy-Kaniszáról reggel 7 ó.

33 perczkor Szt.-Ivánra érkező vonatot bevarja, továbbá este a 8 ó. 30 perczkor Nagy-Kaniszáról Szt.-Ivánra érkezőket pedig Zala-Egerszegre beszállítsa.

A belügyminiszter által Zala-Egerszegre engedélyezett helyettes anyakönyvi állásra jelentkezett tíz pályázó közül a közigazgatási bizottság kinevezésére Rédey Alajos Lajos perlaki járásbírósi irnokot, hodosáni anyakönyvvezető helyettes s okleveles jegyzőt hozza javaslatba.

Anyakönyvvezető helyettesekké a stridói anyakönyvi kerületben Novák László stridói községi aljegyzőt, a mura-szerdahelyiben Horváth Antal mura-szerdahelyi földbirtokost, a szoboticzáiban Brunner Gyula jegyzői irnokot hozza kinevezés végett a közigazgatási bizottság a belügyminiszternél javaslatba.

A nagyfatusi és királylaki állami iskolák részére tervezett építkezést a miniszter most nem teljesíthetvén, a jövő év negyedében az összes műszaki iratok képesében teendő újabb jelentést rendelt el. — Személyesen intézkedett Mura-Szerdahelyen a millenárius állami iskola helyiségeinek átalakítása és bebutorozása iránt. — Jelentéssel, hogy a csáktornyai polgári fiu- és leányiskolák tantestületeihez még szükséges tantervek ügyében a pályázat kirotott.

A letenei járás főszolgabírójának jelentése a letenei, egvedutai, tót-szent-mártoni, tót-szerdahelyi, becsehelyi, bánok-szt.-györgyi és pusztla-magyaródi gyermekmenedékházak megnyitására tudomásul vétetett s Pola községnek a kért felmentés egyelőre egy évre megadatott.

A miniszter a dráva-szent-iváni r. k iskola részére 100 frt államsegélyt utalványozott.

Hivatalos rovat.

Hirdetmény.

Ö Császári és Apostoli Királyi Felsege a f. évi őszi katonai nagy hadgyakorlatok alkalmával vármegyénket legmagasabb megjelenésével szerencsétlenné fogja.

Ez örömdentek alkalmul szolgálván arra, hogy Zalavármegye közönsége az ősi szokáshoz híven hódolatát küldöttsége által kifejezze, küldöttség megválasztása céljából f. évi augusztus hó 24-én délelőtti 10 óra-ór Zala-Egerszeg rendkívüli törvényhatósági bizottsági közgyűlés fog tartatni, melyre a törvényhatósági bizottság tagjai tisztelettel meghívattak.

Zala-Egerszeg, 1896. augusztus 13.

Dr. gróf Jankovics László sk.,
Zalavármegye főispánja.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **A király születése napja Csáktornyan.**
Ö felsege születése napját a szokásos kegyelettel és fénnel e hó 18-án városunkban is megünnepelték. 9 órakor a róm. kath. templomban gyűlt össze a közönség, hogy a hivatalos képviselőkkel az élen a Mincsek Melchiádesz adminisztrátor czellebrálása mellett mondott ünnepes istentiszteleten részt vegyen. A szent mise végén a Hymnusz imaszerű akkordjait állva hallgatták végig a hívők s jól esik konstatálnunk, hogy az eddigi szokástól eltérőleg a lelkészek is ott maradtak ez alatt az oltár

előtt, a mi a jelenvoltakban határozottan jó hatást kellett. — Az izraelita imaházban 10 óraker kezdődött az istentisztelet. Itt Schwarz Jakob rabbi mondott alkalmi beszédet, mely át volt hatva a fejedelem iránt való loyálitástól és hazaszeretettől egyaránt. A figyelemmel hallgatott beszéd után a jól betanított kar a Hymnusz énekelt el, mire vezetéül a rabbi imát mondott a fejedelemre és Hazára.

— **Szent István napját** igaz hazafias áhitattal ülték meg e hó 20-án városunkban is. A föllobogozott hivatalos helyiségek derült színt kölcsönöztek a város külsejének, eszébe juttatva mindenkinek, hogy a nemzet ünnepe. Ünneplő első bölcs királyának drága emlékezetét. Az ünnepi istentisztelet ez alkalomból d. e. 11 óraker végezték a róm. kath. templomban. A Matyi Mark hittanár által mondott szent misét megelőzőleg Mincesk Melchiádesz adminisztrátor emlékezett meg a magyar nemzet első szent királyáról. Gyönyörű szavakban dicsőítette magasztos tetteit és fejtegette mélyeséges hazafiságtól átkatott remek beszédben a magyar nemzet ezredéves múltját, bebonyonítai förekedvén, hogy a nemzet leghatalmasabb volt akkor, mikor a keresztet védelmezte s hogy Magyarország is csak addig fog fönnállani, míg a keresztet hű marad. S azért hazaszeretetre inti a hallgatókat, hogy ennek alapján a hithűségben is megerősödhessenek. Költő ihletéssel festvén a hazát és fejtegetvén a hazaszeretettet, a Mindenhatónak, Szent Istvánnak s a Boldogságos Szűznek apasztrofálása után a Hymnusz első strófájával fejezte be hitiszónoklatát. — A csáktornyai zárda élére állított adminisztrátornak beköszöntője volt ez a szép predikáció. S a hatással, mit elért, meglehet a még fiatal zárdafőnök elégedve, mert alig hangzott el a helybeli templomban oly egyházi beszéd mely olymértvű kellemes feltűnést kellett volna a hallgatóságban, mint ez az alkalmi beszéd. Egy csapással hódította meg a magyar intelligenciát a maga részére, a mely bizonyára a jövőben is szívesen meg fogja hallgatni egyházi beszédeit a lelkes papnak, ki így egészséges hazafias szellemmel tartotta bevonulását a csáktornyai zárdába. Csak a hely szentsége tartotta vissza a hallgatókat, hogy elragadtatásának tetszésnyilvánításokkal hangosan kifejezést adjon, miben azonban nem fukarkodott templomon kívül, a hol szívélyesen gratullálta meg a szónokot igazán szép szónoklatáért.

— **Disponálás.** Zrínyi Miklós új misés káplánt a zagrabi érsek Sandrevacra dispónálta Körös-Belovár vármegyébe.

— **Eljegyzés.** Horvát Dénes, a cs. és kir. 48. gyalogezred őrmestere Pozsonyban, jegyet váltott f. hó 15-én özy. Walter Jakabné leányával Karolin kisasszonnyal.

— **A hadgyakorlatokról,** melyek Csáktornyai és vidékén tartatnak meg, a leghitelesebb forrásból a következő értesülést szerreztük: Ó Felsőge, a király szeptember 20-án d. u. 1 óra 15 perczkor érkezék Pragerhof felől Csáktornyára. A külföldi államok katonai attaschéi szeptember 20-án Bécsből Kanizsa felől este 9 óra 50 perczkor érkeznek. Megérkezésükkor a váróteremben fogznak vacsorálni s azután lakásukra menni. Szeptember 21, 22 és 23-án tartatnak a hadgyakorlatok. Ó Felsőge 23-án 2 óra 30 perczkor d. u. indul a zala-újvári kastélyból és pont 3 óraker a csáktornyai pályaudvarból. A katonai attaschék 24-én

d. u. 1 óraker utaznak el Pragerhof felé Bécsbe.

— **Tanítóválasztás.** A légrádi községi iskolánál üresedésben volt egyik tanítói állásra az ottani iskolaszék Májcezen Ferenc okl. tanítót választotta meg.

— **A katonai lakbér-osztályozás** tekintetében fontos leiratot kapott e hó 4-én Csáktornya városának előljárósága a zagrabi hadtest-parancsnokságtól, melyben a hadügy-miniszteriumnak 1896. július 18-án 3121. sz. a kell körröndeletét a város közönségével tudatja. Összefüggésben van e leirat a lovassági kaszánya fölépítése alkalmából a katonai lakbér-osztály megállapítása czéljából kiküldött puhatoló-bizottság jelentésével, mely döntés végett a honvédelmi miniszterium után a hadügy-miniszteriumhoz terjesztett föl. E szerint Csáktornya városa a fenti naptól számítva véglegesen és utólagosan 1900. végéig a katonai lakbérnek 6-ik osztályába soroztatik, mi némileg eltér a puhatoló-bizottság fölterjesztésétől mert a vegyes-bizottság a 4-ik osztályba való soroztatást véleményezte. Miután ennek megfelelőleg az állami tisztviselő lakásbéré is módosul, — mint halljuk — a helybeli állalkalmazottak körében mozgalom indult meg, hogy illetékes helyen e hadügy-miniszteri körröndelethez figyelmeztessenek s hogy ennek alapján a polgári tisztviselők lakásbéré is kiigazítássek.

— **Installáció.** Dr. Schwarz Mór, túrócszent-mártoni rabbi új hivatalába való ünnepélyes beiktatása f. hó 25-ikén kedden történt. — Mindazon barátaim és ismerőseim, kikről új állomásra való távozásom előtt sánajlatomra el nem bucsuzhattam, fogadják ez uton legszívesebben bucsuköszöntésemet. Csáktornyan 1896. aug. 20. Dr. Schwarz Mór rabbi.

— **Halálozás.** Horvát József nyug. áll. isk. tanító mult heten 74 éves korában, Szászkon elhunyt. A megboldogult, ki az 1848-ki szabadságharcban mint honvéd is harczolt, a Muraközben legutóbb a Zrínyifalvai majd rác-kanizsai áll. iskolákban működött s saját kérésére történt nyugdíjazásáig előrehaladt kora daczára is lelkes tagja volt a magyarosító tanítói gárdának. Horváth József a honvédek nyugdíj-alapjából is élvezett nyugdíját. Nyugodjék békességben!

— **Millenáris iskola.** Az ezredéves évforduló megörökítése alkalmából föllállítani czélbavett állami elemi iskolák közé tudvalevőleg a mura-szerdahelyi közs. iskolát is fölvettek. Az előmunkálatok a helyszínen már annyira haladtak, hogy kir. tanfelügyelő szerződést is már kötött Szmodiss Viktor ház- és földbirtokossal, kinek kényelmes épületben fog az iskola elhelyezést találni. Lesz benne két tanterem, egy nagyobb igazgatói család és egy kisebb segédtanítói garzonlakás. Az iskola szeptemberben nyílik meg.

— **Postautalványok,** illetve ezekkel küldött pénzek átvételére eddig 14 napi határidő volt, az újabb miniszteri rendelet szerint csak 8 napi határidő van engedélyezve; amennyiben a pénz 8 nap alatt át nem vétetik, a feladónak az vissza lesz küldve. Figyelmeztetjük a közönséget ezen körülményre.

— **A beiratások** a helybeli áll. polgári fiu- és leányiskolák az idei iskolai évre szeptember 1—4-ik napjain történnék és pedig a polgári fiúiskolában mindenkor d. e. 8 órától 12 óráig, a leányiskolában d. u. 2—5 óráig, minden két iskola részére a

polgári fiúiskola irodájában. Ezt megelőzőleg aug. hó 31-én lesznek a pót- és javítóvizsgálatok mindkét intézetben külön-külön. Vizsgálatra csak azok bocsáttatnak, kik aug. 15-ig folyamodványukat a polg. iskola igazgatóságához ez iránt benyújtották. A fölvételekre nézve az értesítőben közöltek szolgálhatnak utbaigazításul. — A tanévnek Veni Sanktéval való ünnepies megnyitása szeptember 5-én történik meg. Az igazgatóság.

— **Szerencsétlenség.** Szászkon Kukovecz Mária 14 éves gyermek pajkosságból felvette magát apja udvarán a lóra s lovagolni akart rajta. A ló ledobta a kis leányt aki megütvén magát, belső elvérzés következtében egy óra mulva meghalt. Az orvosrendőri eljárás Szalmi József szolgabíró vezetése mellett e hó 16-án teljesített.

— **Állategészségügy.** A csáktornyai járásban ismét kiült a sertésvész. Eddig 15 községben van meg a baj. A szomszédos járásokban meg a szarvasmarha közt ütött ki a ragadós száj- és körömfajás.

— **A csáktornyai gőzfürdő** igazgatóságától értesítést vettünk, hogy a fürdőintézet a most folyó átalakítások miatt egy időre a t. közönség által nem vehető igénybe. A megnyitás annak idejében köztudomásra hoztatik.

— **Öngyilkosság.** Novák György királylakai földmívelő vallási örfjüngésben szenvedett, amióta Mária-Czellből, ahol bucsun volt, megjött. Folyton imádkozott s az olvasót morzsolta. E hó 18-án éjjel a telke alatt folydogáló patakba ölte magát. Mikor megtalálták, a nyaka körül is olvasó volt csavarva. A patak, melybe bele ölte magát, alig volt egy méter mély. A nép azt rebesgeti róla, hogy a lelkiismeret vitte a csendes örületbe s az öngyilkosságba, mert ő lett volna a pár év előtt agyonölt mihályfalvi érdecs halálának az okozója.

— **„Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató”,** a fő- és szekváros, valamint a kiállítás területét irásban és képen hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A „Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató” Budapest térképével van ellátva s czélszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredéves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetességeit és látványosságait, megjelöli az irányokat, melyeken kérdezősködés nélkül eligazodhatik, szóval birtokosának kellemes és szórakoztató tolmácsa leend. Ára 50 kr. kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

— **Schwarz Gyula varazsdi** butorkereskedő és díszítő, mai hirdetését ajánljuk t. olvasóink b. figyelmébe.

VASUTI MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.); 5.21—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); 6.56 (v. v.) Pragerhof felől: é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.02 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59—4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); Z.-Egerszeg felől: é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. Varazsd felől: é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—11.17 óraker.

Felölös szerkesztő: MARGITAI JÓZSEF. Segéd-szerkesztő: ZRINYI KÁROLY. Kiadó és lapfajtadonos: FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke tičuće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me **Margitai Jožefa** urednika vu Čakovce.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel Filipova**, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazdeći ružtveni znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tijeđen jedanokrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt.
Na pol leta . . . . 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.

Pojedini broji koštajé 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računajú.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Nekaj iz gospodarstva.

(Konec.)

Kad se nahadja glina pod mekotom, tada kišnica težko vu dubljinu probija. Zato nastaju, ako zemljišće nije nagnjeno, močvare, mali zviranjki, dapače i mlake. Kad se pak premočena glinata zemlja osuši, jako se stegne i otvrdne. Od tud biva, da glina za podulje suše puca. Po tom postaju dosta gluboke pukotine.

Biline slaboga korenja rastu na glinatom tlu dosta sporo; jer im korenje težko prodire vu sbitu zemlju. Nu rastline jakoga korenja prodrú ležeše vu nju, ter stoje na takovu tlu tim čvršće.

Vu glinatom tlu raztvára se gnoj jako hitro (sporo); zato ga treba obilno na jeden put zagnojiti. Glinato zemljišće ne treba tak gusto (često) gnojiti, kak zemljišće rahlo i sipko. Glinato tlo treba često a i duboko orati. Nu za oranje treba uvijek pogoditi pravo horu (vréme), kad je najmre zemlja na toliko samo vlažna da more plug valjano zabraditi, a da se zemlja za plug ne lepí, da se neodvaljuju prevelike grude, ter da se ne lije. Osobito je hasnovito vu jesen orati glinato tlo, jer ono vu zimi premrzne ter se vse grudje zdrobi (razmrvi).

Od pitomih naših rastlina uspevaju na glinatom mekoti: pšenica, ječmen, djetelica, grahorica i repica; menje: hrž i krumpir. Vočke (sadje) na glinatom tlu izvržene su vnogim betegom.

2. Pěsek. Prispodobimo li pěsek sa glinom, opaziti ćemo, da su njegova svojstva posve različita od svojstva gline. Pěsek se vu vodi ne razmače, niti se vu njoj raztapa. Nalijemo li na pěsek vode, ona će krozanj proći kak kroz rešetó. Pjeskovito tlo vrlo hitro gubi, jer vodu propušta i jer se ona lahko izparuje.

Nz golom pěsku nemore nikaj rasti; zato treba da bude vu pěsku barem nekaj gline, da se tlo, kada je vlažno, skupa drži, makar se potle, kada se posuši, opet razpane.

Pokehdob da se pjeskovito tlo od sunca lahko ugrije, raste bilje na njem brže, a i gnoj deluje svojom jakostjum brže, jer zrak do njega lakše dopira, ter se zato brže raztvára. Radi toga kaj se vu pjeskovitom tlu gnoj vrlo hitro troši, mora se večkrat gnojiti nego li glinató tlo; nu zato se opet menje gnoja na jeden put navaža.

Pjeskovita zemlja obdelava se lahko, nepotrebuje, da se često orje ar je sama sobom dosta rahla. Drač se vu njoj lahko razplodjuje, ali se more i lehkeše sfondati, nego li vu težkoj zemlji.

Pjeskovito tlo negodi pšenici, ali tim bolje ječmenu, zobi, hajdini prosu, krumpiru.

Vu pažnje onim, koji budu vu Budapešt išli! — Medjimurci budu 27-ga (vu dođući četertek) se vozili vu jutro ob 7 vur iz Čakovca i Preloka

vu Budapešt na posebnim vlaku. Vlak bude došel vu Budapešt ob 2 vuri po poldan. Prvi den bude se pogledal Budapešt varaš, drugi i tretji den izložba. Odlaz iz Budapešta dimo bude tretji den, 29. vu sobotu ob 7 vur na večer. Popisalo nas je do vezda 546 Medjimurcov, i to iz čakovečkog kotara 304, iz preločkog kotara 242.

Svim putnikom željimo srećen put, dobre i lépe, vugodne dneve vu Budapeštu!

Program svetčanoga otvorenja kanala kod željeznih vratah.

Za svetčano otvorenje kanala kod Željeznih Vratah ustauovljen je ovaj program:

Dne 26. septembra, vu subotu; ob 3 vuri posle podne: Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo stize posebnim dvorskim vlakom vu Orsovu. Na kolodvoru postavljena je počastna satnija sa zastavom i glasbom. Prije previšnjega prispjeća Njegova Veličanstva sakupit će se ovdí: c. i kr. zajednički, c. i kr. austrijski i kr. magjarski ministri; deputacije obedvih hižah austrijskoga carevinskoga včea, koje će sastojati vsaka po prilici od 10 članova; deputacije obedvih hižah magjarskoga sabora, koje će sastojati vsaka po prilici od 25 članova; c.

Z A B A V A.

Jedan milion zvišega.

Ja više krat porinem svoj nos u novine, u raznovrstne, ali iz njih vierujem samo ono, kaj mi se po dužem razmišljanju vidi, da bi mogla istina biti. Jedan krat mi je jedan pisac novin, bilo je u jednoj iskrenoj vuri, povieril tu tajnu, da od onoga, kaj se u novine piše, nije niti polovica istina, i da ako nebi tak strašno lagali, nebi niti polovicu arkuša mogli naštampati.

Ovak sam i nedavno čel tu novinu, koju sam skoro pričel za racu iliti neistinu držati.

Je, da mi je pisec u novinah pripoviedal, da se u Berlinu ili Parizu nahadja elefant, koj po vužu pleše, to bi još hajd bil mortí vieroval; ali tu je stalo černo na bielo štampano, da je financ-minister, kad je odprl železnu kassu i pričel brojiti, jeli se računí slažu, našel, da je u kassi jedan cieli milion izpod računa zvišega, koje mu medjutim nitko nije u kassu platil niti lotrijaši ne, a u velikih onih knjigah, u koje se drugač navadno svaki krajar napiše,

niti jedna rieč nije o tom milijunu pisana stala. To mi je pak ipak bilo malo preveć vuglasto i nehotice mi je ona starica došla na pamet, kak sem već u Murakózu pripovedal, koja kad je cekin našla, je sva uzburjena i poštena zaviknula: »Da ga samo nije nitko zgubil!«.

Mozbit si je i minister kaj takovog mislil, kad je toga milijuna zvišega našel, jer kak pošten činovnik imal je dužnost pravoga vlasnika tih novac poiskati, a stoprv onda, ako ga nikak i pod nijedan način nebi mogel najti, te se do stanovitog vriemena nitko nebi bil prijavil, koj bi imal dokazati, da ima pravo na ove novce, onda bi stoprv taj zvišega milijun imal državi pripasti.

Sigurno sad počima i moj vriedni četevec znatiželjan postajati te ima želju, da ta velika svota novac već jedan krat svoga gospodara najde, dapače ja ga vidim, kak se sve bolje i bolje srdi, čim dalje novine četeje a najme pak onda, kad dojde do miesta, gde stoji štampano, da si minister tim nije dugo glavu trl, nego je taj cieli milijun jednostavno u državnu mošnju zesipal a na protuletje od toga dobe soldati

nove hlače, cipele i kape, kak bu već zuovci daleko dosegnuo.

Pak ipak je minister pravičen čoviek, makar da je i taj milijon bez svakog daljnog pitanja u državnu mošnju zesipal. Čoviek samo mora stvar iz svih strana pregledati i u svaki kutek poluknuti, onda mu bude pred očmi jasno, kak po bielom danu.

Svaki zna, da banke stotinjače, petdesetače, desetače, petače i kak smo do sad imali forintače, su iz papira, anda nisu prekomerno jake i žilave te se uslied toga nedre dugo ciele. Kak hitro bude takova petača ili forintača, pak makar kak liepo farbana, zamazana, raztrgana i na obodvih stranah skeljena, to svaki zna. To zna i država posve dobro, i ona neće nijednomu svojemu podložniku škodu nanesti. Zato ona da od vriemena do vriemena nove papirnate novce delati, i svaki ima pravo svoje zamazane i poderane banknote za nove izmieniti i to je po cielej državi oglašeno.

Sada ja pitam: »Jeli je država kriva, ako je tko prelien si za svoje stare banke po nove oditi?«

Takovomu onda nije nikakova krivica,

i kr. poklisari iz Bukarešta i Biograda; c. i kr. glavni konzuli iz Biograda, Turn-Severina i Galca, ter otomanski ces. konzularni agent vu Oršovi; čanadski rimokatolički biskup, temišvarski grčko-katolički biskup, karansebeski grč.-izt. rumunjski biskup, lugoški grč.-katolički biskupski namjestnik, vu pratnji zastupnika svećenstva njihove biskupije; časnički sbor i vojnički sbor, c. i kr. zajedničke vojske i kr. magjarskoga honvedstva; zastupnici kr. magjarskog ministarstva trgovine, ter organi kr. magjarskoga vrhovnoga nadzoričtva za željeznice i brodarstvo; deputacije varmegijske Krassó-Szörény i susednih jurisdikcija; zastupnici vu Oršovi smještenih kr. magjarskih državnih oblasti i ureda, kak zastupnici tehničkoga voditeljstva i gradjevna poduzetničtva radnjah oko uredjena Željeznih Vrata; varmegijski kotarski nad-sudec vu Oršovi i poglavarstvo velike občine Oršove s občinskim zastupstvom; zastupnici magjarskoga flumanskoga pomorsko — broderskoga poduzeća, prvoga c. i kr. povl. dunavskoga parobrodarskoga društva, magjarske zemaljske broderske zadruge, južno-njemačkoga parobrodarskoga dioničarskoga društva, srbskoga parobrodarskoga i rumunjskoga monopolnoga parobrodarskoga poduzeća.

Njegovo c. i kr. apoštolsko Veličanstvo blagoizvoljet će premilostivo pregledati počastnu satnju, za tim sledi najponizniji pozdravni govor velikoga župana (főispána) varmegijske Krassó-Szörény i previšnji odgovor Njegova Veličanstva. Po tom ulazak na kolih vu Oršovu, vu sgradu kraljevskoga magjarskoga šumskoga ureda, gde će Njegovo Veličanstvo blagoizvoljeti premilostivo primiti: diplomatski sbor, c. i kr. zajedničke i c. i kr. austrijske ministre; c. i kr. poklisare, predsjednike i deputacije parlamenta; biskupe sa župnici njihove biskupije; časnički sbor i vojničke činovnike c. i kr. zajedničke vojske i kr. magjarsta domobranstva; c. i kr. konzule, deputacije jurisdikcijah, ter eventualno ostale deputacije; voditelje kralj. magj. državnih ureda i mjestnih oblasti; zastupništvo velike občine Oršove; zastupnike različitih brodar-skih poduzetničtva. Nakon toga primanja blagoizvoljet će se Njegovo Veličanstvo uputiti na brod »Ferencz Jožef

I. magjarskoga flumanskoga i pomorsko-brodarskoga poduzetničtva, koji je opredeljen za previšnje boravljenje. (Daljina od kolodvora do pristaništa brodovah iznaša 2 kilometra).

Vu nedelju dne 27. septembra: Ob 7 vuri vu jutro tiha meša vu katoličkoj cirkvi vu Oršovi.

Ob 8 vuri vu jutro: Polazak kočijama na kolodvor. Ovdje će biti postavljena počastna regimenta pod zastavom sa glasbom; ter će se takaj ovdí skupiti vsi oni, koji su bili nazočni prigodom previšnjega dolazka Njegova Veličanstva 26. septembra.

Vu 8 vuri 20 minut vu jutro: Dolazak Njegova Veličanstva srbskoga kralja. Njegov došek na kolodvoru po Njegovu c. i kr. apoštolskom Veličanstvu. Pregledanje postavljene počastne regimente.

Ob 8 vuri 35 minut vu jutro: Dolazak Njegova Veličanstva rumunjskoga kralja. Njegov došek na kolodvoru po njegovu c. i kr. apoštolskom Veličanstvu. Pregledanje postavljene počastne regimente.

Ob 8 vuri 50 minut vu jutro: Kočijama k parobrodima, koji su usidreni izpod Oršove (800 metara). Njegovo c. i kr. apoštolsko Veličanstvo sa Njegovimi Veličanstvi rumunjskim i srbskim kraljem, nadalje sa eventualno nazočnimi prejasnimi nadvojvodami; pračen previšnjom i visokom pratnjom, ukrcat će se na parobrod magjarskoga flumanskoga i pomorsko-parobrodarskoga društva »Ferencz József«. Na isti će parobrod ući: zastupnici inostranih vlastih i pozvani inozemni poklisari, zajednički ministri vanjskih poslova, austrijski ces. kralj, ter magj. kralj, ministri-predsjednici, kr. magjarski ministri trgovine i ostali nazočni ministri; predsjednici austrijskih i magjarskih obedvih zakonodavnih hižah; čanadski, temižvarski i karansebeski biskupi; nazočni c. i kr. generali; na dalje po jedan strukovni organ tehničkoga voditeljstva za radnje oko uredjenja Željeznih Vratah i gradjevnog poduzeća; zvun toga ona gospoda, koju Njegovo ces. i kralj. apoštolsko Veličanstvo bude premilostivo napose udostojalo pozvati. Ostale kod svetčanosti sudjelujuće osobe i gosti, ukrcat će se na ostale brodove.

Ob ¼ 10 vuri pred poldan: Odlazak broda Nj. ces. i kralj. apoštolskog Veličanstva. Službeni parobrod tehničkoga voditeljstva plovit će napred kakti provodić do ušća novoga plovitbenoga kanala kod Željeznih Vratah. Za ovim sledit će kak prvi brod sa Njihovim Veličanstvima na palubi, za kojim će se redati vu razdobju od 10 minut parobrodi s ostalim učesnicima i gostima na svetčanosti. (Vreme vožnje do kanala je 15 minut).

Pred ušćem kanala zaostat će ona prva ladja, ter će brod, na kojem se Njihovo Veličanstva budu nalazila, nakon što je raztrgnul guirlandu od cvětja i vuže razapeto preko kanala — kakti prvi brod ući vu kanal. Poćam od ovog trenutka pak do dovršenja plovište niz vodu pucali će baterija na počast. Za to vreme će čanadski biskup s asistencijom ostalih biskupah i uz kratku molitvu blagosloviti kanal. Na to će Njegovo ces. i kralj. apoštolsko Veličanstvo udostojati kanal otvorenim proglasiti, ter će uspjehu djela vu kratko nazdraviti. Kr. magjarski ministri trgovine predati će prije toga Njegovu ces. i kralj. apošt. Veličanstvu i Njihovim Veličanstvom kralju rumunjskom i kralju srbskom posebno u tu svrhu izradjene i šampanjcem napunjene zlatne pokale. (Vožnja vu kanalu niz vodu, trajati će 4 minute). Kod preplove kanala, okrenut će se ladje ter će istim redom, kak su ulazile vu kanal, uz vodu ploviti, a medjutim će se Njihovim Veličanstvom na eventualno želju tumačiti regulatorne radnje. (Okret ladnje i vožnja vu kanalu uz vodu trajati će po priliki 20+30=50 minutah). Ladje će ploviti preko kanala do gornjeg kraja »kazan-skog« tjesnaca, gde će se opet okrenuti. (Trajanje ove vožnje 2+1=3 vure).

Ob 11 vuri prije podne: Za vreme vožnje dejeuner na brodu Njegovog ces. i kralj. apoštolskog Veličanstva.

Ob 2 vuri po poldan: Brod će pristati vu Oršovi na izlazištu. Ođanle vožnja na kolih do kolodvora vu Oršovi.

Ob ½ 3 vuri poslje podne: Njegovo cesarsko i kraljevsko apoštolsko Veličanstvo će sa Njegovimi Veličanstvi rumunjskim kraljem i srbskim kraljem, sa eventualnom nazočnom prejasnom gospodom nadvojvo-

ako kvara trpi. I taj ga nemine, jer nul. jednog dana je samo na jedan krat kassa zatvorena i stari novci su za nevaljane proglašeni, a tko do onda nije svoje stare za nove zamienil, on si more za njimi fućkati te mu je onda slobodno svoji papirnatim gospodstvom vrata od ladiće ili od kuhinje ili stalna vrata nakinčiti i gore ja sprikeliti tak liepo kak sam hoće. Novi pako novci, koji nisu zamienjeni za stare, ostanu po pravici imetak državní u državnoj kassi.

To valjda moj svaki četever razme, samo si misli, em valjda nebude nitko tak bedast, pak si bu stare novce zadržal, u novćanih stvarih prestaje svaka šala.

U tom ima četeverc pravo, ali svaka čurka ima dva kraja i zato je potrebno dalje misliti.

Svaki si nek samo premisli, kak hitro se takovi papirnatí novci podraplju, a svaki neima željeznu kassu od Wertheima iz Beča. Koliko krat požar uništi ciela miesta, kojom prigodom znadu i banke zgorěti! Koliko krat nastane u stanovitih predeljih, imenito gde su bregi blizu, povodnja, ako se n. pr. snieć naglo raztaplja ili u lietu oblak razdrapi a čoviek onda more vesel biti, ako si goli život

spasi, banke pak se potope i ribe dobe skupocienu kašu za hranu.

U našem dođuše naprednom vremenu, najdu se ipak još bedaszti skupci, koji svoje novce tak skrivju, da ih nitko nemre najti. Onda umru bez spovedi, bez krizme i bez testamenta, a miši si iz banjkah delaju svoje postelje, iz stotinkih i petdesetać, a na zadnje je poejuj. Toj bedastoj životinji niti na pamet nedođe, koliko loja, koliko špeha bi si za ove sve novce kupiti mogli.

Mnogi pomiluvanja vriedan čoviek se kad kad u kakovom zabitnom miestu skonča, tielo nenadjeno tam na miestu sprhne a novci, koje je mozbit pri sebi imal, žnjim.

Koliko stoprv novac u ratu propadne, to se niti neda zračunati.

Konačno ima još ljudih, koji u svojoj bedastoj nadutosti ili noroj prevzetnosti si banknotom cigaru rapuše. Dakako, da su ovakovi batim vriedni i to onih vrućih dvadeset i pet, kak su se u staro vreme dile, ne manje pak je istoga dara vriedna ona pametnijska nije znala, nego je pred svojmí prijateljicami, za da se pred njimi pooholi, sforintaćami papirnatimi kavu žgala.

Kad anda dojde vreme za zmienjanje starih novca za nove, onda ovi svi ovde rećeni fale, zniknuli su, zginuli su, neima ih, to se uslied toga nemogu niti izmieniti, a kad onda vreme za zmienjanje projde, ima država nove banknote još u rukah i jer nije nitko po nje došel, tak postanu prave njezine po božanskom i coviećanskom zakonu.

Samo bi bilo za željeti, da ovakovi novci, koje država ima samo nesreći svojih građanah zahvaliti, bi se jedino na poboljšavanje raznih nesrećah i na podupiranje pravih siromakov upotrebljivali. To bi donosilo blagoslov, te bi moralo uzajamnu ljubav med državom i njezinimi podaniki u plamenu gojiti.

Sam se obsudjuje.

Kniekom sudcu u Magjarskoj — isti je pred tremi lieti umrl — dojde jednog dana čoviek, koj je pri istem sudu imal pravdu. Med ostalim pripoviedanjem i prituživanjem ponudi najedan krat sudcu petdesetaću. Naravski, ta petdesetaća bi imala biti podmitenje.

dami, ter sa najvišom i visokom pratnjom odputoveti posebnim dvorskim vlakom vu Herkulesovu kupelj. Ostale pozvane osobe stići će posebnimi vlakovi.

Ob 3 vuri po podan: Previšnji dohodek na željezničku postaju »Herkules fürdő«. Ovdje će postavljena biti jedna počastna satnija (kompanija) sa zastavom i glasbom. Doček po vojničkih i civilnih mjestnih oblastih vu Herkulesfürdő. Vožnja na kolih vu Herkulesfürdő (vréme 20 minutah).

Ob 1/2 4 vuri po podan: Previšnji dohodek vu Herkulesfürdő. Njihova Veličanstva odlaze vu pripravljene za njih stano-ve.

Ob 6 vuri na večer: bude previšnji dvorski obed vu velikoj dvorani lječilišta, ob 8 vuri na večer odpelali se budu Njihova Veličanstva vu kočijah na željezničku postaju Herkulesfürdő, a ob 1/2 9 vuri na večer odputovali budu Njihova Veličanstva posebnimi vlakovi, koji će slediti jedan za drugim.

KAJ JE NOVOGA ?

Vojvoda Filip Orleanski.

Vojvoda Filip Orleanski išel bude, kako parizki »Figaro« javlja, sredinom augusta iz Alcsutha vu Tirolsku na vadasiju na divokoze. Vojvoda je vu Tirolskoj kupil lovište. Početkom septembra vojvoda će pozdraviti svoju zaručnicu, nadvojvodkinju Mariju Doroteju s njezinim roditeljima vu dvoru Woodmartonu vu Englezkoj. Nadvojvodkinja će 8. septembra prisustvovati zadušnicam za pokojnog grofa Parizkog vu kapeli Weybridgeu. Iza vjenčanja, koje će se obaviti najkeseše početkom novembra vu Schönbrunnu, mladenci će poći vu Woodnorton i Villamarique, poltji na Fiumu.

Varaždin vu Budapešti.

Naši susedi varaždinčani su se prošli tjeden vozili vu Budapešt. Bilo ih je do

Sudac, na miesto da bi bil mito odbil, zadovoljil se je samo stím, da je tomu čovjeku rekel: »Ja vaš prikaz vzemem, ali pod tum pogodbom, da vas onda obsudim.«

»Kak to?« zapita čoviek.

»Jer se vi sami obsudjujete« — odgovori sudac — budući čim ste me tim uvriedili, da ste me hoteli podmititi, već ste im sami priznali, da vaša stvar nije čista, kak da ste hoteli reći: moja stvar nije pravična i ja se neufam pravednu osudu dočekati, nego hoću sudca podmititi, za da bu na moju stran držal.«

Čoviek je sada ves pokunjén tu stal, kak školski dečec ako pred učiteljem stoji a nezna svoju lekciju.

Na to mu sudac pokaže vrata i reče: »Sve, kaj sad mogu učiniti je to, da hoću zaboraviti ono, kaj ste sad ovdje pokušali učiniti, te da ću u vašoj stvari kakti sudac onak suditi, kak da nikada niste pri meni bili.

Ovo je bil i sudac i čoviek, jer on bi ga bil mogel radi pokušánog podmićenja sudbenomu stolu prijavití, koj bi toga bedaka bil osietljivo kaštigoval, ali sudac je bil zajedno i sudac i dobričina, pak mu je radje sam lekciju očitál, nego da bi mu bil, bedaku, naškodil. Pokoj mu duši.

Em. Kollay.

400. Prek Čakovca su se vozili; vlak njim je bil lépo okinčen sa zastavami, vodil jih je varaški načelnik, dr. Kiss Ozskar orsz. ablegat i druga gospoda. Izvan toga iz varmegije varaždinske vozilo se je do 800 person. Do vezda je iz horvatskoga već kak 10 jezer poljodelcov pogledalo budapeštansku izložbu.

Put ruskog cara i carice.

Novine »Pol. Corr.« doznale su s pouzdane strane, da su za put ruskoga cara i carice odprte sledeće dispozicije: Car i carica odputovati će 24. augusta iz Krasno-og sela, te se zadržati vu inozemstvu do 1. Novembra, smrtnog dana Aleksandra III. Prvi pohod carev bude vu Beču, za tim u Njemačkoj (Vratislavu), Danskoj, Englezkoj, Francezkoj i Hesenskoj. Vrlo je vjerojatno, da će cara, izuzev Kodanj i Darmstadt, pratiti minister vanjskih poslov knez Lobanov. O dolazku cara vu Italiju neima ni spomena.

S talijanskog dvora.

Talijanska kraljevska hiža savojsko-cavignanska broji od 1. augusta jednoga kotruga više. Toga je dana najme vu dvoru Aglié kod Turina rodila princesa Isabela, tovarušica vojvode Tomasa od Genove kćerku, koja je na krstu dobila ime Margarita. Vu čeloj Italiji izazvala je ova vjest veliku radost, jer kraljevska hiža ovaj čas neima niti jedne princese, ter je od 45 godina prvi put, da se je opet rodila talijanska princesa. Posljednja je bila denesnja kraljica Margerita. Na vjest o porodu pohrlila je kraljica iz Gresson-ya vu Turin, da kumuje maloj princesi.

Današnja talijanska kraljevska hiža sačinjava vu vsemu 9 mužkih i 7 ženskih kotrigov (broječ sljme i obedve kraljeve sestre, Klotilda, vdovicu princa Napoleona, ter Mariju Piju, vdovicu portugalskog kralja Luísa). Uza to je još princeza Elisa, vdovica princa Ferdinanda, a mati kraljičina, rodjena Saksonska, a princesa Isabela, rodjena Bavarka.

Jubilej kraljice Viktorije.

Englezka kraljica poručila je po svom tajniku odboru, koji je pripravjal proslavu njezinog vladarskog jubileja, da je njezina želja, neka se proslava odgodi do faktično navršene 60. godine njezinog vladanja. To bude vu juníusu ljeta 1897. Kraljica Viktorija vlada već sada dulje, nego li je ikada vladal koji od englezkih vladarah.

Novi turen na parizkoj izložbi ljeta 1900.

Inžinir Devic podnesel je komisiji za parizku svjetsku izložbu osnovu za gradnju sesterokutnok ocelnog turna od 115 metrov visine, koji bi svojom originalnošću nadkri-til Eiffelov turen. Turen imal bi 24 kondignacije, vu koje bi mogli dojti pohodniki: bil bi lépo ornamentički izkinčen i razsvětlen s 20.000 električnih svetiljka i povidjen raznim čudovištima. No vse to nebi ga činilo zanutivim. Devic mu daje taj atribut drugim načinom. On ga postavlja na os, koju hidraulički aparat tak okreće, da se čeli turen za jednu vuru okolo svoje osi okrene. Na taj bi način pohodniki turna mogli za jednu vuru pregledati čelu izložbu i ves Pariz s okolicom, a da se nebi trebali niti meknuti sa svog mjesta.

Vručina vu Ameriki.

Iz Nju-Jorka javljaju: Šhog velike vručine vumrlo je včera 48 osobah, a do 100

ih je opalo na vulici. Špitali su vsi napunjeni. Skupa je dovezda od sunčanice vumrlo 226 osoba. — Vu Čikagu je vumrlo včera 25, predevčerom 51 osoba od sunčanice. Na stotine i stotine vcrknjenih konjah leži po vulici, pak je stoga i nastala pogibelj po javno zdravstvo.

Irška šala.

Novine »Wesminster Gazette« pripovedaju sledeću šalu: Pred sudom razpravljalo se o tučnji, kod koje se je čul i šus. Sudec je pital Irca svedoka: jeste li vi videli šusa? — »Ne, ja sam ga samo čul«, odgovoril je Irac. — To nije dovoljan dokaz, rekel je sudec, sednite si. — Svedok se na to obrnul da ostavi klupu, a pri tom se posprdno nasmejal, kad je već sudcu bil okrenul ledja. Sudec je bil srdit zaradi ove drzkosti, pak je pozval svedoka natrag i zapital ga, kak se podufate smejati vu sudnici. — »Jeli vaša milost videla, da sam se smejal? zap tal je krivec. — Ne, no ja sam vas čul, odgovoril je srdito sudec. — »O, to nije dovoljan dokaz«, povrnul je Irac mirno i megnul je s očima. Sad se je stala smejati čela sudnica. — samo sudec je srdito gledal.

Kratke novosti.

— Saksonski prinz Maks, koji je 1. augusta služil vu Draždjanih mladu mešu, odišel bude kakti kapeian vu London, da ondi obavlja za njemačke katolike službu božju.

— Bečko sveučilište imalo je minolog polječa 4209 redovitih i 1587 izvanrednih slušateljah. Po fakultetih bilo je: 169 slušatelj vu teoložkom, 2654 vu pravo i državoslovnom, 2178 vu medicínskom i 745 vu filozofskom.

— 30.000 kilograma ribah. Iz Gomboša javljaju: Pri Željeznih vratah vu Dunavu vlovljeno je 11 augusta 30.000 kilograma vsake fele ribah ter poslana vu Beč na prodaju.

Iz Napulja su telegrafirali, da je tamošnji obče ljubljén kardinal-nadbiskup Sanfelice pogibeljno zbezetal. Sanfelice zadnje se je vréme ozbiljno iztical kakti kandidat za papinsku stolicu, — no čini se, da će njega preživjeti Leon XIII., kak god je njegov predšastnika, takaj kandidata za papinstvo, kardinala Sforsu, preživel Pio IX.

— Vu Rimu, 12 augusta Povjerenstvo generalah proglasilo je Baratteria nesposobnim za vodstvo i zapovjedništvo vojnog sbora. Šbog toga bude penzioniran.

— Vu Londonu, 12 augusta. Kraljevna-vdovica Štefanija odputovala je denes vu Irsku i Škotsku.

Dobre žepne i sténe vure za fal cène moći dobiti pri *Pollak Bernatu vurar* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pir njem se *uzimljeju vure takaj* za popravke za fal cène.

Gabona árak. — Cienna žitka.

I m.-máza.	I m.-cent.	frt6l	frtig
Buza	Pšenica	5:00	—6:00
Zab	Zob	5:20	—
Rozs	Hrz	4:50	—5:00
Kukoricza ó	Kuruza stara	4:00	—
» » uj	» nova		
Árpa	Ječmen	4:00	—4:75
Fehér bab uj	Grah belí	6:00	—
Sárga » »	» žuti	4:50	—
Vegyes » »	» změšan	4:00	—
Lenmag	Len	8:50	—
Bükköny	Grahorka	4:00	—

LOTERIJA

Buda 8-ga augustusa 1896.
87 10 20 22 1

Odgovorni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

GLAD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közlöttékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk.

Hamisított fekete selyem. Égessünk el egy kis mintát a venni szándékolt selyemből, és a hamisítás rögtön kiderül! Mert meg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomdian összepödörödik és csakhamar kiadzik, maga után csakély barna hamut hagyván; addig a hamisított selyem, (mely zsiros színi-szállonás lesz- és könnyen törki) lassan tovább ég (mint hogy rost szálla a festanyagtól telítetten tovább izzanak) és sötét barna hamut hagy maga után, mely valódi selyem módjára soha össze nem pödörödik, csak meg-görbül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. **Henneberg G.** (tes. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben házhoz szállítva postabér és vámmentesen szivesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öllönyhöz való akár egész végeket valódi selyem szövetéből. Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(GLASUR)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer ke-mény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képeretek stb. bearányozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdóasztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

Mindenkor kaphatók: 575 1-8

Heinrich Miksa ezégnél Csáktornyan.

Hirdetések.

A csáktornyai leány polgári iskolát látogató vidéki leány, egy jobb családnál teljes ellátásra elfogadtatik.

Cím a lap kiadóhivatalában megfud-ható. 582 1 1

4—5° mellett

rendes és rendkívüli jelzőlogóeszmöket ki-eszközöl, valamint a legbonyolódottabb con-versziókat szintén 4—5%-kal rendezi gyors-an és díserét minden előleg nélkül

Herczeg Sándor 566 1 *

Budapest, Gyár-utca 19. sz.

Hirdetés.

Kitünő és hamisítatlan bala-tonnelléki borok jutányos áron eladó: **Kerschbaummayer Henriknél** Perlakon. nagyver-déglő.

—

O g l a s.

Izvrstna i istinita vina iz balatonskih goric za tal cenu se prodaju vu Preloku pri **Kerschbaummayer Henriku** Prelok. velika oštarija. 580 1—*

Tekintettel a közeledő vetési időnyre van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

(a csehországi Thomasművekből eredő)

a legmagasabb dijakkal kitüntetett

Thomassfoszfátlisztet

szavatolt 15 20% citrátban oldható foszforsav tartalommal és 85 100% porfinomsággal.

Felülmuhatalan, minden talajra alkalmas trágyaszor különösen sovány talajok javítására, kitünő hatása az összes gabonafélék, kápos és olajnövények, lőhere és luczerna, szőlő, konyó és kerti vete-ményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya, tekintettel hatásának tartósságára felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomert szavatosságot vállalunk nélan hiányzó mennyiséget megtérítünk. Ar ajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkézességesebben szolgál.

a csehországi Thomasművek eladási irodájának vezérképviselője

a magyarkorona országainak területén 581 1-6

KALMÁR VILMOS, Budapest. Erzsébet-körut 34. sz.

Hirdetmény!

572 1-3

A király Ő Felségének Csáktornyára való jövele alkalmá-val van szerencsém magamta

zászlók szállítására s házak feldisztatására ajánlani.

Egyttal felhivom a nagyérdemü közönség figyelmét butor-raktáramra, amelyben a legolcsóbb árak mellett szo-lid kivitelü butorokat dús választékban találhatni.

Kiváló tisztelettel

Schwarcz Gyula.

Varazsd, 1896. aug. hó.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírótság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Meszarics János végrehajthatónak, — Tratnyák János végrehajthatást szenvedő ellen 144 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírótság területén levő erzsébellaki 380. tk. 170. hrsz. a. ingatlan 310 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az

1896. évi szeptember hó 9 napján délelőtti 10 órákor

az erzsébellaki községbíró házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt ztszolgáltatni.

Kir. járásbírótság mint tkvi hatóság.

Csáktornya 1896. június hó 28. 579

Árverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírótság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kopsza Dóra végrehajthatónak, Medved Iván végrehajthatást szenvedő elleni 33 frt, mégis 63 frt, végre 3 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajthatási ügyében a n.-kanizsai kir. törvényszék a csáktornyai kir. járásbírótság területén levő V. hegykerületi 678. tkv. 1027. b hrsz. a. ingatlanból Medved Ivánt illető $\frac{1}{3}$ része 94 frt kikiáltási árban; a VII. hegykerületi 366 tk. 1062. hrsz. a. ingatlan egészben 96 frt és 1065. hrsz. a. ingatlan egészben 64 frt kikiáltási árban; az 1072. hrsz. a. ingatlanból pedig ugyan Medved Ivánt illető $\frac{1}{3}$ része 190 frt kikiáltási árban; végre a VII. hegykerületi 752. tk. 1069. hrsz. a. ingatlan egészben 48 frt; és 1060. hrsz. a. ingatlan egészben 160 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1896. évi augusztus hó 24. napján és pedig az V. hegykerületi 678. tk. 1027. b hrsz. a. ingatlan **d. e. 10 órákor** az V. hegykerületi községbíró házában a VII. hegykerületi 366. tk. 1062. 1065. 1072. hrsz. a. és VII. hegykerületi 752. tk. 1069. és 1060. hrsz. a. ingatlan pedig a VII. hegykerületi községbíró házában délután 3 órákor megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazság ügy miniszteri rendelet 8 §-ban kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy 1881. LX. t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírótság mint tkv. hatóság.

Csáktornya, 1896. évi június hó 14.

578

1—1

SZIVATTYUK

mindennemű, házi nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.

UJDONSÁG!

g. Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá ellen védve.

36

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tizedes százados és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. **Embermérlegek, merlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság szivattyú és mérleggyártása.

L. Wallfischgassa 14. sz. Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorsajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben
a legjutányosabb árak mellett.